

KESKKONNAAMET

Jõhvi Vallavalitsus
johvi@johvi.ee

Teie 06.05.2025 nr 7-1.3/1861-1

Meie 07.07.2025 nr 6-5/25/9166-2

Ettepanekud avalikustatud Jõhvi valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta

Teavitaste Keskkonnaametit Jõhvi valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avaliku väljapaneku toimumisest (26.05-20.07.2025).

Keskkonnaamet esitas 20.03.2024 kirjaga nr 6-5/24/3358-2 ettepanekud Jõhvi valla üldplaneeringu lähteseisukohade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta.

Keskkonnaamet on tutvunud avalikustatud üldplaneeringu ja selle KSH aruande eelnõuga ning märgime alljärgnevat:

1. Üldplaneeringuga on kavandatud Jõhvi vallas Kotinuka küla alal põhja pool Tallinn–Narva maanteed Pühajõe õgvendus uue 1,2 km pikkuse sāngi (kanali) kaevamise näol. Kanal on ehitis, mis on kavandatud osaliselt Pühajõe kalda ehituskeeluvööndisse. Ehitamisel ei kohaldu ükski ehituskeeluvööndis ehitamist võimaldav erand (looduskaitseadus § 38 lg 4 kuni lg 6). Ehituskeeluvööndi vähendamist alal ei kavandata. Keskkonnaamet ei anna ehituskeeluvööndi vähendamise võimalikkuse kohta eelhindangut, kuid arvestades üldplaneeringu KSH-s kirjeldatud kavandatava tegevusega kaasnevaid ebasoodsaid keskkonnamõjusid, siis on ehituskeeluvööndi vähendamiseks Keskkonnaametilt nõusoleku saamine käesoleva hetke hinnangu kohaselt ebatõenäoline.
 - 1.1. KSH aruandes toodule põhjustaks jõe õgvendamine ümbritsevale loodusele pöördumatut ja korvamatut kahju. Üldplaneeringu seletuskirjas on toodud tingimused Pühajõe õgvendamiseks, kuid KSH aruandes on toodud, et tuleb loobuda Pühajõe õgvendamisest. Seega antud juhul on üldplaneeringu seletuskiri, sh ka ÜP joonis nr 3 ja KSH aruande eelnõu omavahel vastuolus.
 - 1.2. Pühajõe õgvendamine on olulise keskkonnamõjuga tegevus, mille korral on keskkonnamõju hindamine kohustuslik (KeHJS § 3 lg 1 p 2). **Keskkonnaamet nõustub KSH aruandes toodud seisukohaga, mille kohaselt tuleb Pühajõe õgvendusest üldplaneeringus loobuda.** Kuigi selles lõigus ei ole registreeritud EELIS andmete järgi kaitsealuseid kalaliike ega ei ole ka lõhilaste jõelõik, on tegevusel äärmisel oluline negatiivne mõju allavoolu asuval lõhilaste jõelõigusele.

- 1.3. Pühajõgi kuulub keskkonnaministri 15.06.2004 määruse nt 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu” jõgede hulka, täpsemalt on nimetatud Pühajõgi Voka teeristi juures asuvast Tallinn–Narva maantee sillast suubumiseni merre (VEE1067000). Vastavalt Tartu Ülikool Eesti Mereinstituudi 2024. a aruandele „EESTI KALANDUSSEKTORI RIIKLIKU TÖÖKAVA TÄITMINE 2022.-2024. AASTAL (riigihange viitenumbri 240365). Töövõtulepingu nr 4-1/22/14 lõpparuanne 2024 aasta kohta. Osa: Lõhe ja meriforell” ei ole Pühajões rändetõkkeid ning hetkel on teada jões 4,22 ha koelmuid, mille potentsiaalne laskujate hulk on 2991. Varasemal perioodil oli jõe veekvaliteet halb ja forell jões ei siginud. Hilisemal perioodil on forelli regulaarne sigimine taastunud ning tähnikute asustustihedus on nõrgas kasvutrendis. Populatsiooni toetamiseks asustati 2008. – 2015. a jõkke forelli noorkalu.
- Sellest tulenevalt on oluline, et veekvaliteet ning jõe hüdro-morfoloogia ei halveneks, jõe õgvendamine seda aga teeb, mistõttu seab see ohtu ka allavoolu asuvad lõhilaste kude- ja elupaigad. Lisaks halvendab tegevus ka üldist jõelist elupaika ning veemajanduskava hinnangut ning eesmärgi.
- 1.4. Lisaks juhime tähelepanu, et RMK plaanib Pühajões teostada parendustöid ning on esitanud Keskkonnaametile 10.06.2025 kirjaga nr 7-11/25/11776 lähteülesande arvamuse andmiseks. Pühajõe koelmualade ja jõeliste elupaikade taastamise eeluuringu eesmärk on ihtüoloogiliste uuringute käigus välja selgitada Pühajõe ja suubuvate vooluveekogude elupaikade seisund ning tuvastada vajadus ja võimalused nende füüsilise kvaliteedi tõstmiseks selleks, et parandada kalade ja muu vee-elustiku elupaikasid. Seega plaanitav Pühajõe õgvendamine on vastuolus RMK Pühajõe parandustöödega.
2. Üldplaneeringu niitude lõigus (lisa 2, lk 39) on kirjas, et Jõhvi valla territooriumile jääb 62,5 ha niite. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et Eesti looduse infosüsteemi Natura 2000 elupaikade kihi järgi (seisuga 19.06.2025) jääb Jõhvi valla territooriumile 53,05 ha pärandniite. Palume niitude pindalad üle kontrollida.
3. Huviliste olemasolul majandada pärandniite niitmise või karjatamise teel. Täiendavat infot lammi- ja aruniitude majandamise kohta saab luhtade ning aru- ja soostunud niitude hoolduskavade, mis on leitavad lehelt [Keskkonnaameti kodulehelt](#). Ükski pärandniit Jõhvi vallas ei asu paraku kaitstaval loodusobjektidel, mille taastamise ja hooldamise korraldamisega tegeleks Keskkonnaamet. Küll, aga on võimalik sobivuse korral väljaspool kaitsealasid asuvate pärandniitude hooldamiseks taotleda PRIA-st väärtusliku püsirohumaa säilitamise [toetust](#).
4. Üldplaneeringus ei ole kordagi mainitud karuputke. Arvestades laiaulatuslikke karuputke võõrliikide kolooniaid Jõhvi valla territooriumil, peab ka karuputke olemasolu üldplaneeringus ja KSH aruandes käsitletud. Karuputkekoloonia olemasolu võib tähendada piirangud ja tingimusi arenduste juures, kuna peab arvestama looduskaitseaduse §-s 57 sätestatud piiranguid. Keskkonnaamet palub üldplaneeringut ja KSH aruannet karuputke osas täiendada. Tõrjes ja hävinud kolooniad on muuhulgas nähtavad vastavast Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusest. Rohkem infot karuputke võõrliikide ja nende ohjamise kohta saab [Keskkonnaameti kodulehelt](#).
5. Metsaraie (eriti lageraie) võib mõjutada rohevõrgustiku toimimist, kuid antud juhul ei ole seda üldplaneeringus analüüsitud. Rohevõrgustiku tingimused on väga üldised, metsaraie puudutavad konkreetset ja üheselt arusaadavat tingimused puuduvad.
- 5.1. Planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 10 kohaselt on rohevõrgustiku asukoha ja toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning nendest tekkivate kitsenduste määramine üldplaneeringu ülesanne. Ka Riigikohus tegi 18.12.2024 [otsuse asjas nr 3-21-1658](#), milles on selgitatud kohaliku omavalitsuse üldplaneeringuga rohevõrgustiku kaitseks raiepiirangute seadmise põhimõtteid. Palume analüüsida raie teemat ning lisada vajalikud tingimused metsaraiele või põhjendused, millest lähtuvalt on jõutud järeldusele, et see ei ole vajalik.

- 5.2. KSH aruandes (lk 61) on toodud järgmine tingimus: „*Arendustegevuste rohevõrgustikku lubamise kaalumisel ja vastavate mõjude hindamisel tuleb lähtuda konkreetsest rohevõrgustiku elemendist ja selle eesmärkidest.*” Selle tingimuse täitmiseks on vajalik valla kõik RV elemendid eraldi kaardil välja tuua ja seletuskirjas kirjeldada iga elemendi eesmärk.
- 5.3. Võrreldes tugialadele ja koridorile seatud tingimusi võib jääda ekslik mulje, et koridorides on tingimused rangemad. Kõik tingimused, mis kehtivad tugialades kehtivad üldplaneeringu järgi ka koridorides. Koridorides on lisaks keeld loomade liikumist takistavaid piirdeaedade rajamiseks. Tugialades seda ei ole. Palume tingimused üle vaadata ja tugialades tuua välja tingimuste erisused, mis tagavad nende reaalse toimimise.
- 5.4. KSH aruandes (lk 61) tingimustes on toodud: „Rohelise võrgustiku ja maardlate kattumisel tuleb arvestada rohelise võrgustiku toimimise tagamisega kaevandamisloale tingimuste seadmisel.” Palume seda punkti täpsustada. Üldplaneeringu kaartide võrdlusel on näha, et palju on selliseid konflikte alasid ja sellest lähtuvalt muuta RV või seada konkreetsemad tingimused. Tingimustes on ka järgmine punkt: „Rohelise võrgustiku tugevdamiseks säilitatakse põllumaade vahel paiknevad metsaga kaetud alad, sest mets omab olulist tähtsust ökoloogilistes protsessides ning inimese kultuurilises taustas ja elulaadis.” Üldplaneeringu kaardilt pole arusaadav, kus seda tehakse ja mida tähendab säilitamine, kas raadamise vältimist või lageraie vältimist.
- 5.5. Seletuskirja ptk-s „Rohevõrgustik Jõhvi linnas” soovitame ka viidata metsaseaduse § 42 lg-le 3, mille kohaselt ei tohi planeeringuga linna kui asustusüksuse rohealaks määratud alal kasvavat metsa raiuda kohaliku omavalitsuse nõusolekuta. Raie kooskõlastatakse kohaliku omavalitsusega enne metsateatise esitamist. Seega, Jõhvi linna territooriumile metsamaale jäävad rohealad on samuti raieloa (metsateatise) kooskõlastamise kohustusega alad.
- 5.6. Keskkonnaamet saatis 03.04.2025 kirjaga nr 13-2/25/6789 kohalikele omavalitsustele (sh Jõhvi vallale) kirja, mille palus üle kontrollida, kas üldplaneeringutega seotud raie tingimused kajastuvad metsaregistris kuvataval piirangute kaardikihil. Palume kindlasti ka uue üldplaneeringu jõustudes tagada, et kõik alad, kus kehtivad mistahes piirangud metsaraiele (sh kooskõlastamise vajadus, nt suvilapiirkondadega külgnevatel servaaladel), oleks kantud korrektselt raiepiirangutega aladena PLANK andmekogusse, kust andmed liiguvad ka metsaregistrisse.
6. Üldplaneeringu seletuskirja eelnõus on toodud, et tugialades ja koridorides võib vastavalt metsakorralduskavadele arendada majandustegevust ning mainitud on säästvat majandamist. Kas metsakorralduskava alla mõeldakse metsamajandamiskava või mingit muud eraldi kava? Selgitame, et metsamajandamiskava annab soovitusi edasisteks metsatöödeks inventeerimisandmete alusel ning metsaseaduse kohaselt ei ole see kõigi raiete teostamiseks kohustuslik. Olenemata metsamajandamiskavas toodud raiesoovitustest, kontrollib Keskkonnaamet raiete lubatavust vastavalt õigusaktide nõuetele. Seega, kas on mõeldud, et metsade majandamisele üldplaneeringuga piiranguid ei seata?
7. Üldplaneeringu seletuskirja ptk-s „Vääriselupaik” on toodud: „Keskkonnaregistrisse kantud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja riigimetsas asuva vääriselupaiga alal on keelatud raie, va erandkorras tehtav raie ja kujundusraie Keskkonnaameti nõusolekul.” Vastavalt keskkonnaministri 04.01.2007 määruse nr 2 „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused” § 26¹ lg-le 2 tuleb sõnastada „keskkonnaregistrisse” asemel „Eesti looduse infosüsteemi”.
8. Joonisel nr 3 toodud mäeeraldise teenindusmaa ja mäeeraldis (taotletav) ei vasta praegustele andmetele, mis on näha Maa- ja Ruumiameti maardlate rakenduses. Palume andmed üle kontrollida.

9. Üldplaneeringu seletuskirjas (lk 62) on toodud: „Enne kaevandamisloa taotlemist on soovitatav viia läbi avalik protsess kohaliku elanikkonna ja teiste puudutatud huvigruppide kaasamiseks, leidmaks vajalikud kokkulepped ja kompromissid. Ennetav koostöö aitab vähendada hilisemate kaebuste ja probleemide tekkimise võimalusi.” Palume täpsustada, kes on ennetava koostöö läbiviimise vastutavad osapooled. Täpsustada, kes algatab ja viib läbi avaliku protsessi, kas see on kaevandaja?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Anna-Maria Tael 5351 3920 (keskkonnakorraldus)
anna-maria.tael@keskkonnaamet.ee

Lauri Saapar 5273872 (looduskasutus)
lauri.saapar@keskkonnaamet.ee

Piret Sepp 53341577 (maahooldus)
piret.sepp@keskkonnaamet.ee

Reelika Lumi 56463909 (loodushoid)
reelika.lumi@keskkonnaamet.ee

Kerli Pettai 5302 2467 (vee-elustik)
kerli.pettai@keskkonnaamet.ee

Tarmo Evestus 5308 8511 (loodushoid)
tarmo.evestus@keskkonnaamet.ee

Liilia Tamm 5692 8735 (metsandus)
liilia.tamm@keskkonnaamet.ee

Kersti Ritsberg 5302 5823 (maapõu)
kersti.ritsberg@keskkonnaamet.ee